

Schakend Nederland - december 1988

Dap Hartmann: NK computerschaak

Quest van Frans Morsch werd uiteindelijk overtuigend kampioen

NK COMPUTERSCHAAK

Gedurende de weekends van 22/23 en 29/30 oktober werd het achtste Nederlands kampioenschap voor schaakprogramma's verspeeld. Plaats van handeling was voor de zesde maal het Centraal Rekeninstituut van de Rijksuniversiteit Leiden.

Veertien deelnemers waren er dit jaar, waaronder drie nieuwkomers (LChess, Pionier en Zen) en twee oudgedienden, die reeds vanaf het eerste jaar meespeelden (Dappet en Shess). Twaalf van de programma's draaiden op microcomputersystemen die in de toernooizaal aanwezig waren. De gebruikte hardware varieerde van een minuscule single-chip met 2 Kb (kilobyte) ROM en 1/4 Kb RAM (Zen), tot een 20-25 MHz 80386 systeem met 2-6 Mb (Megabyte) RAM (Dappet). De twee andere programma's draaiden op apparatuur die elders stond opgesteld. Shess gebruikte een VAX 11/785 en Arachne had een systeem bestaande uit tien gekoppelde processoren tot zijn beschikking.

Ondanks het nog steeds ingeburgerde vermoeden dat de snelste hardware het beste resultaat

Frans Morsch

■ DAP HARTMANN

oplevert, werd in dit toernooi nog maar eens aangetoond, dat het nog steeds de *programma's* zijn die 't 'm doen. De uitslag spreekt boekdelen: de bovenste drie plaatsen worden bezet door programma's die draaien op bescheiden hardware en werden ontwikkeld door full-time programmeurs.

In de commerciële wereld van het computerschaak nemen de Nederlandse programmeurs het voortouw. Een belangrijke rol hierin wordt vervuld door de Computer Schaakvereniging Nederland (CSVN), met haar 1200 leden de grootste ter wereld. Dankzij het organiseren van een jaarlijks terugkomend Nederlands kampioenschap stimuleert zij het ontwikkelen van schaakspelende computerprogramma's.

Het toernooi

Vanaf het begin waren de ogen gevestigd op de verrichtingen van Rebel en Quest. Rebel, het programma van Ed Schröder, was de regerend kampioen. Vorig jaar besliste de onderlinge partij met Nona (de voorloper van Quest) het toernooi. Frans Morsch (Quest) had de daaraan voorafgaande twee jaar de titel veroverd. Sinds enige jaren bepalen deze beide programma's de absolute top in Nederland.

Quest en Rebel wonnen beide hun eerste twee partijen. In de derde ronde moesten zij tegen elkaar. Rebel, met zwart, verkreeg een duidelijk openingsvoordeel. Dit werd waarschijnlijk mede veroorzaakt door een probleem in de hardware van Quest. Hierdoor kon het programma geen

gebruik maken van de openingsbibliotheek en werd het gedwongen reeds de eerste zet te berekenen. Op de 21e zet offerde Quest een stuk voor een vrijpion, die later in de partij de beslissing zou forceren. Deze overwinning verzekerde Quest vrijwel zeker van de toernooizege.

Quest-Rebel

1. d4 Pf6 2. Lf4 d5 3. Pf3 Pbd7 4. h3 e5 5. e3 Db6 6. b3 Ph5 7. Lh2 cxd4 8. Pxd4 Phf6 9. Lb5 a6 10. Lxd7+ Lxd7 11. 0-0 e6 12. e4 dxc4 13. bxc4 Te8 14. Pd2 Lb4 15. a3 Lxd2 16. Dxd2 Txc4 17. Tfb1 Da7 18. Le5 b5 19. a4 Pe4 20. Db2 f6

21. axb5 fxe5 22. Pf3 0-0 23. bxa6 Ta4 24. Txa4 Lxa4 25. Dxe5 Pc5 26. Pg5 Ld7 27. Dd4 Ta8 28. Tc1 Te8 29. Pe4 e5 30. Dd5 Pe6 31. Tb1 Te7 32. Tb7 Da8 33. Pg5 De8 34. Txc7 Dxc7 35. Pxe6 Lxe6 36. Dxe6 Kf8 37. Kf1 h6 38. Ke2 h5 39. Kf3 h4 40. Kg4 Dd8 41. Kf5 Db8 42. Dxe5 Db1 43. Kg5 Db6 44. Df4 Kg8 45. De4 Kh8 46. Kxh4 Dd8 47. Kg4 Dd7 48. Kf3 Dd1 49. Ke4 Dd7 50. Kf4 Dd6 51. Kf5 Kh7 52. De6 Df8 53. Kg5 Dd8 54. Kg4 Da8 55. e4 Kh8 56. f4 Dd8 57. a7 Da8 58. Db6 Kh7 59. Kf3 Dg8 60. Db8 g6, zwart geeft het op.

Quest werd uiteindelijk overtuigend kampioen met een 100% (vervolg blz. 35)

score. Voor de derde maal werd Frans Morsch hiermee de sterkste schaakprogrammeur van Nederland. (In het decembernummer van *Computerschaak* (Acacialaan 24, 6862 XC Oosterbeek) staat een uitgebreid interview met hem). Rebel werd tweede door behalve de partij tegen Quest alle partijen te winnen.

Hoewel Ed Schröder en Frans Morsch al enige jaren verreweg de sterksten zijn, wordt de concurrentie sterker. Met name Kallisto (van Bart Westrate) en The King (Johan de Koning) maakten dit jaar een zeer goede indruk. Kallisto hield het in de partij tegen Rebel maar liefst 100 zetten vol, terwijl The King een aantal mogelijkheden op winst liet liggen tegen Rebel.

Eindstand: 1. Quest 7; 2. Rebel 6; 3. Kallisto 4½; 4. Dappet, The King 4; 6. Pionier, October, Pallas, Nightmare 3½; 10. Shess, LChess 3; 12. Arachne 2½; 13. Delta 1; 13. Zen 0.